به یک جشنواره خوش‌رنگ دعوت شدید

اگر جشنواره باز هستید، آن هم از نوع خوش رنگ و خوشـــمزه‌اش، خودتان را برای یك جشنواره سرخ خوش طعم اناری آماده کنید. این جشنواره به‌مناسبت شب یلدا از ۲۴ آذر، به مدت یك هفته در مجموعه فرهنگی تاریخی نیاوران برگزار می‌شود. در این جشـــنواره محصولات انار استان‌های کرمانشاه، ایلام، همدان، کردستان، لرستان و شهرهای مهاباد و سردشت عرضه می‌شود./ جام جم

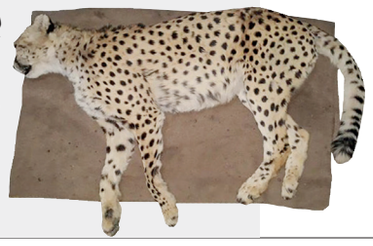

یوزها همچنان می‌میرند

باوجود نگرانی از شـــمار انـــدك یوزهای باقی مانده در ایران، همچنان شـــاهد ســـهل‌انگاری هموطنان و مرگ و میر این‌گونه در حال انقراض هســـتیم. یك سهل‌انگاری باعث شد یك یوز در برخورد با خودرویی در جاجرم خراسان‌شمالی از دست برود. لاشه این یوز ماده به تهران منتقل می‌شود تا از تخمك‌های رحم آن برای استفاده در طرح تکثیر یوز استفاده شود./ ایرنا

میراث فرهنگی

مسجد ولیعصر(عج) نامزد جشنواره جهانی معماری شد

مسـجد حضرت ولیعصر(عـج) گرچـه بـه دلیـل داشـتن ظاهـری کامـلا مـدرن و نداشـتن مؤلفه‌هـای اصلـی مسـاجد ایرانی یعنـی گنبـد و مناره مورد انتقـاد برخی قرار گرفتـه، اما در بخش «مذهـب» جشـنواره جهانی معمـاری بـه عنوان یکی از هشـت نامزد نهایی کسـب جایزه معرفی شده است.

ایـن سـازه مـوج ماننـد توسـط معمـاران ایرانی رضـا دانشـمیر و کاتریـن اسپریدونوف(شـرکت مهندسـی مـوج سـیال) در فضایی به مسـاحت ۳۸۵۵ متـر مربع، در هفـت طبقه و ۳۲ متـر ارتفاع ساخته شـده و ۲۰ متر از سـازه آن زیر سطح زمین قرار دارد.

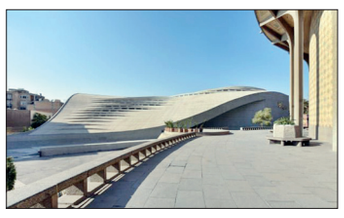

رضـا دانشـمیر کـه همـراه همسـرش کاتریـن اسـپریدونوف، معمـار پردیـس سـینمایی ملت نیز بوده، پیـش از این در گفت‌وگویـی با گاردین عنوان کرده بود: در طراحی سـازه مسجد حضرت ولیعصر(عج) تلاش کرده تعاملی میان مسجد با ماهیت فرهنگی و سـاختمات قدیمی تئاتر شهر ایجاد کند و هـدف از آن ایجـاد طرحی بـوده که در هماهنگی با محیط پیرامونش باشد. بزرگ‌ترین منبع مـا در ایـن پـروژه قرآن بـوده و تلاش شـده این مسجد با تواضع و سـادگی ساخته شود و نه مسجدی باشد که شـکوه خود را به سبب ارتفاع سازه کسب کرده باشد. این مسجد در کنار پارك دانشجو و درضلع جنوبی تئاتر شهر واقع شده و ما از طریق این سازه تلاش کردیم ارتباط بهتری با نسل جوان برقرار کنیم.

جشـنواره جهانی معمـاری امسـال در شـهر آمستردام هلند برگزار می‌شود./ ایسنا

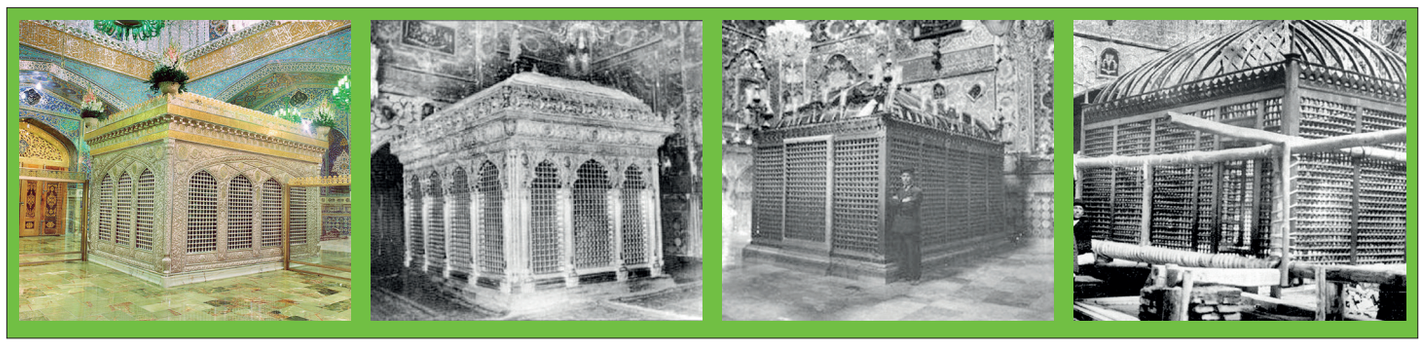

یکشنبه‌های سبز
نمایی از ضریح‌های دوره دوم تا پنجم بارگاه امام هشتم(ع)

گزارش جام جم از تاریخچه ساخت بارگاه امام هشتم (ع)؛ مرقد و ضریح‌های متعدد آن

وقتی که مشهد، مشهد شد

نازیلا ناظمی
ایران

به دنبال شـهادت مظلومانـه هشـتمین امام شیعیان که با طرح توطئه‌ای از سـوی مامون خلیفه عباسی، به منظور پایان دادن بـه نهضت علویان و شـیعیان انجام شـد، خلیفه عباسی برای موجه نشـان دادن چهره خود، در حرکتی عوام فریبانه، دسـتور داد تا پیکر امام در محلی که به نام بقعه هارون معروف بود به خاك سـپرده شـود. بقعه هـارون در قریـه سـناباد در واقـع بـاغ و کاخ حمیدبن قحطبـه طایی، والی تـوس بود که پس از درگذشـت هارون‌الرشـید در سـوم جمادی‌الاخـر سـال ۱۹۳ قمـری در تـوس در آن محـل دفن شـده بـود. برخـلاف تصور مامـون و عباسـیان، شـهادت امام رضا(ع) پایان علویان و شیعیان نبود، مامون ندانسته قبله‌ای در شرق برای مشـتاقان و عاشـقان اهل بیـت عصمت و طهارت (ع) به وجود آورد. قریه کوچك سـناباد به واسـطه وجود بدن مطهر امام بتدریج تبدیل به مرکـز تجمع شـیعیان شـد و بـا پیوسـتن نواحی اطـراف بـه آن، شـهر جدیـدی بـه نـام مشـهد به معنـای محـل شـهادت بـه وجـود آمـد کـه امروز زیارتـگاه میلیون‌ها مسـلمان اعم از شـیعیان و اهل سنت از سراسر جهان است.

تاریخچه ساخت حرم

به این ترتیـب پیکر امام رضا(ع) پس از شـهادت در بـالای مقبره هـارون الرشـید بـه خاك سـپرده شـد. بنابراین اولین بنای آرامگاهی در این محل توسـط مامـون سـاخته شـد. پـس از آن تـا زمان حکومـت دیلمیـان هیـچ تغییـری در بنـای اولیه داده نشد. در دوره غزنویان حرم مطهر به دستور سبکتکین ویران و زیارت آن ممنوع شد. سال‌ها بعد و حدود سـال ۴۰۰ هجـری، ابوبکرشـهمرد به دستور سـلطان محمود غزنوی به بازسازی بنای قبه اقدام کرد. بنـای آرامگاه در دوره سـلجوقیان مرمـت و گنبـدی کاشـیکاری شـده و منـاره‌ای در کنار آن ساخته شد. در دوره خوارزمشاهیان حرم مطهر بار دیگر بازسازی و کتیبه‌هایی در آن نصب شدکه هنوز موجود است.

مغول به حرم امام رضا(ع) هم رحم نکرد

در زمـان حملـه مغـول، حـرم و آسـتانه آن دچـار ویرانی کامل شـد، درحالی که قبر هارون‌الرشـید در پایین قبر امـام همچنان قابل رؤیت بود، اما وقتی سربداران روی کار آمدند قبر هارون‌الرشید را محو و نابود کردند.

در دوره ایلخانـان، غازان‌خان و سـپس سـلطان محمـد خدابنـده الجایتـو بـار دیگـر بـارگاه امـام رضا(ع) را تعمیـر و تزئین کردند. اوج رسـیدگی به ایـن حـرم، در دوره تیمـوری و در زمـان شـاهرخ تیموری بـود کـه ضمـن توسـعه صحـن و حـرم در حـدود سـال ۸۲۱ هجـری، نخسـتین مسـجد بـزرگ و جامع شـهر بـا نـام مسـجد گوهرشـاد در سمت قبله حرم مطهر بنا شد. پس از آن بتدریج بناهای دیگـری بـه مجموعه بـارگاه اضافه شـد. در زمان حکومت سـلطان حسـین بایقرا صحن موسوم به صحن کهنه و پایه و اساس ایوان طلا به وجود آمد.

توجه ویژه صفویان به بارگاه امام رضا(ع)

در دوره صفویـه توجـه بسـیاری بـه بـارگاه امـام رضـا(ع) شـد. به دسـتور شـاه طهماسـب مناره نزدیـك گنبـد مرمـت و طـلاکاری شـد و سـپس خشـت‌ها و آجرهای کاشـی روی گنبد با خشـت طلا عـوض شـدند. البته غـارت این خشـت‌های طـلا در شـورش عبدالمؤمـن خـان ازبـك، باعث شـد تا شـاه عبـاس دسـتور تجدیـد بنـا و ترمیم کامـل گنبـد و بنـا را صـادر کنـد. در همیـن زمـان یك‌کتیبه میناکاری شـده به خط علیرضا عباسی بـه دور گنبـد اضافـه شـد. از آن زمان بـه بعد طی حکومت قاجار و پهلـوی و بویژه پس از پیروزی انقلاب، صحن و حـرم و ضریح و تمامی مجموعه بارهـا مرمـت و تزئیـن و بـه وسـعت آن افـزوده شده است. مساحت حرم محترم در حال حاضر نزدیك به یک میلیون متر مربع است.

داستان ضریح‌های حرم

مجموعـه حـرم امـام رضـا (ع) دارای رواق‌هـا، مسـاجد، ایوان‌هـا، شبسـتان‌ها، گنبـد و گلدسـته‌هایی در نهایت زیبایـی و خلاقیت اسـت. کاشـیکاری‌ها، آینه‌کاری‌هـا، وگچبری‌هـا و خطاطی در کنـار چلچراغ‌هایـی کـه اوج هنـر شیشـه‌گری ایرانی اسـت، دنیایـی از نـور و رنگ می‌سـازد کـه دنیا چشـم می‌خواهـد تا تمـام این زیبایـی را درك کنـد. بـا این وجـود، آنچـه بیش از هر چیز دیگری در لحظـه ورود به صحن امام رضا (ع) نظـر زائران را جلـب می‌کند، ضریـح مرقد امام اسـت. ضریـح امـام یـا بهتـر بگوییـم ضریح‌های مرقد، داستانی دارد که شاید همه ندانند.

اولیـن ضریـح یـا پوشـش مرقـد امـام رضـا(ع) صندوقـی چوبـی بـوده کـه احتمـالا در عهـد تیموریـان روی مرقـد نصب شـده. با وجـود این بیشـتر محققـان اولین ضریـح رسـمی را متعلق بـه دوره صفویـان و عهـد شـاه طهماسـب اول می‌دانند. به نظر می‌آید جنس ایـن ضریح چوب با تسـمه‌های فلـزی و پوششـی از صفحـات طلا و نقره بـوده؛ برخـی چوب ایـن ضریـح را از جنس شمشاد یا صندل و بعضی دیگر از جنس نقره و عده‌ای دیگر جنس ضریح را از فولاد دانسته‌اند.

در سـال ۱۱۶۰ قمـری، ضریـح دیگـری روی مرقـد گذاشته می‌شـود. این ضریح در واقع وقف‌شده از سـوی شـاهرخ، فرزنـد رضاقلـی میـرزا، پسـر نادرشـاه و نـوه شـاه سلطان‌حسـین صفـوی است. این ضریح دارای کتیبه در دو سطر به خط نسـتعلیق چهاردانـگ و طلاکوب شـده اسـت. در حـرم رضـوی جواهراتـی ماننـد یاقـوت و زمـرد وجود داشـته که پس از مرگ نادرشاه به سرقت می‌رود. این ضریح که به نام ضریح مرصع نامیده می‌شـود، از سـال ۱۱۶۰ تا ۱۲۳۳ قمری برروی مرقد امام قرار داشت. روی این ضریح مشبکی مطلا و در بالای آن یك شـیروانی چوبی، با پوشش طلا و دو قبه جواهرنشان در دو طرف آن است. ضریح مزبـور در زمـان محمدشـاه مـورد دسـتبرد قـرار گرفت و طلاهای آن سرقت شد.

در سـال ۱۳۳۸ ضریحـی از طـلا و نقره معـروف به شـیر و شـکر سـاخته می‌شـود. روی سـقف این ضریح از داخل یـك دو بیتی نوشـته شـده که به حسـاب ابجد تاریخ ۱۳۷۰ قمری به دسـت می‌آید که تاریخ نصب ضریح است.

پنجمیـن ضریـح در سـال ۱۳۷۹ شمسـی بـه دسـتور آسـتان قـدس پـس از هفـت سـال تحقیق و طراحی سـاخته و نصب شـد. به دلیل فرسـودگی و سـاییدگی ضریـح شیروشـکر، کار سـاخت ضریـح جدیـد براسـاس طـرح اسـتاد فرشـچیان از سـال ۱۳۷۲ شمسـی آغـاز و سه‌شـنبه ۱۶ اسـفند ۱۳۷۹ مرقـد امام بـا ضریح جدیـد بازگشـایی شـد. این ضریـح ۱۲ تـن وزن و ۷۳/۴ متر عـرض و ۷۸/۴ متر طـول دارد. ارتفاع آن نیـز بـا حسـاب پایـه آن ۹۶/۳ متـر اسـت. در ایـن ضریـح کـه از همـه ضریح‌های مرقـد بزرگ‌تر اسـت، به جـای چـوب سـاده، از هنر خاتـم‌کاری استفاده شده است.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۲۵۱

جدول عادی

افقی: ۱) کلاه پادشـاهی- بانوی انقلابی الجزایر- واحد شمارش فرش ۲) گنبد- ضروری- داستانی نوشته صادق چوبك ۳) ترکیب گوگرد و فلـز- اعضای داخلی بـدن- دیـوار بلنـد ۴) بلـه انگلیسـی- سـمت و سـو- کامل‌کننـده- طمـع ۵) چیسـتان- غریبـه نیسـت- اشـاره بـه دور ۶) قـدرت- عمل فروبـردن چیزی از حلق- قلیـل ۷) درخت کنـار- زندگانی- سـرحد دار ۸) اهلی- شـاهکار معماری سـلجوقی در شـهر مراغـه- مقابـل ۹) دانه‌های خوراکی- هدیه دادن- سـلطان جنگل ۱۰) بـه حالـت خمیـده- ذخیره- منظـم ۱۱) پایتخت غنـا- فرزند بـه زبان کردی- مایع نشاسته ۱۲) مخترع تلفن- واحـد نظامی- چـاق- کار ناتمـام! ۱۳) شـهری در آلمان- همه با هم- ظرفی با پارچـه آغشـته به جوهـر برای مهـر زدن ۱۴) احسـان- پایتخت بنـگلادش- گل ته حـوض ۱۵) واحدی بـرای اندازه‌گیری زاویه- ضرورت داشتن- قطب مثبت.

عمـودی: ۱) از چهـار عمـل ریاضـی- مـرز- آواز بلنـد ۲) شـاعر و عـارف ایرانی قـرن پنجـم کـه کرامـات بسـیاری بـه او نسـبت داده‌انـد ۳) نادانـی- خزنـده خانگـی- نیروگاه مازنـدران ۴) تبهکاران- بارکـش- دوسـتی ۵) آشـوب- آخریـن حرف الفبـای یونانـی- اعـلان ۶) بندری در بلغارسـتان- نوعـی میمـون- جانور تك‌سـلولی ۷) خودنمایی بی‌جا- ظرف غذاخـوری- چـالاك ۸) لیکـن- پـاد زهر- دسـتی ۹) الاغ- آسـانی- شـالوده ۱۰) کرم شب‌تاب- نافرمانی- کشـته شدن ۱۱) پیـك کاغذی- سـنگ مرمر- سـهل ۱۲) دویـدن- بدگـو- درآمـد نامشـروع با امکانـات دولتی ۱۳) تنگ‌چشـمی- مملو- کلمه اسـتثناء ۱۴) از رشـته‌های ورزشی مفرح که به دقت و نشانه‌گیری ورزشـکار نیـاز دارد ۱۵) رودی جـاری در مازندران- پهلو- نوعی قلم رسم.

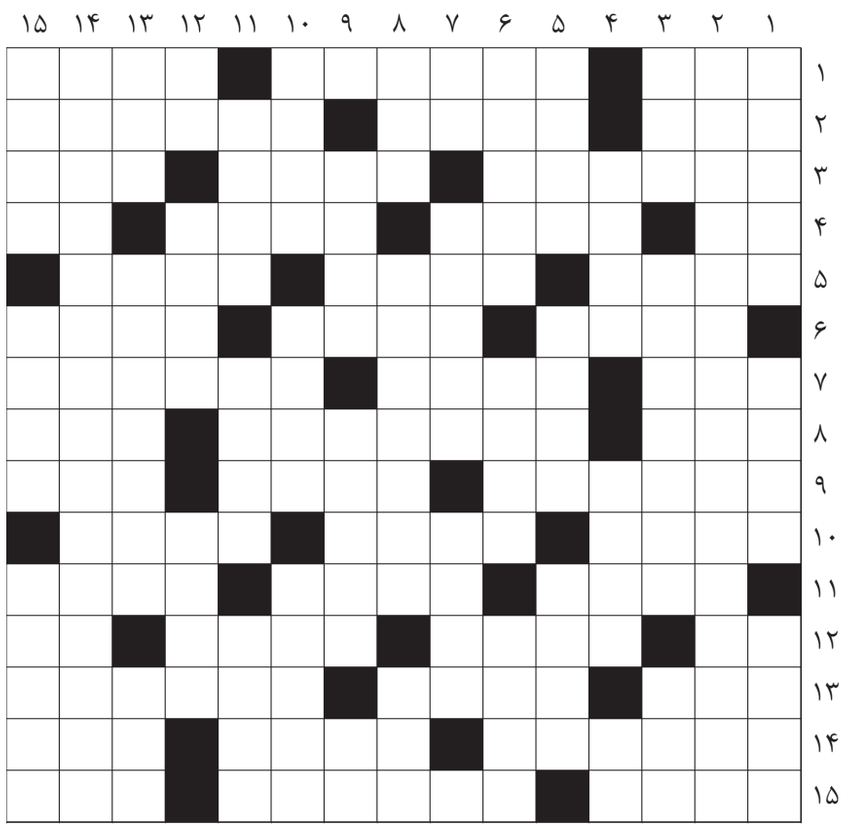

جدول ویژه

افقی: ۱) پول زور- پدیدآورنده- هدف ۲) زمان بی‌آغاز- دارای غلظت کم- زال ۳) تلاش کردن- کلاف در و پنجره چوبی- زمسـتان ۴) به دنیاآوردن- اندك- نوعی جرم قضایی- تصرف در مالی ۵) سـردار- شـلوار- شـاداب و سرحال ۶) هر داروی نرم‌کننـده مزاج- گـذرگاه سـیل- جادو ۷) تحمـل- قائم بـه ذات- خلافـکار ۸) کامیون ارتشـی- مرکز ایالـت آمازون در برزیل- سـوزاندنی خوشـبو ۹) وسـیله اندازه‌گیری مقاومت الکتریکی- بوی خوش- کناره ۱۰) برجستگی سفت روی انگشـتان- ضـروری- خواب خـوش ۱۱) گناهـان- مرتفع- واحد شـمارش چك ۱۲) یـازده- زمینـی کـه آن را سـیل کنـده باشـد- خدمتکار پیر- پیشوند سلب ۱۳) یـك دهـم- نافرمانـی- رایانـه کتابی ۱۴) پایان‌پذیـر- تأیید خارجـی- دادگری ۱۵) همراه عـروس- کوچك‌ترین واحد شیمیایی سازنده مواد- چینه دیوار.

عمـودی: ۱) خـرس شـجاع کارتونـی- مسـطح و افقـی- نابینـا ۲) وجـود خـود را وقـف چیـزی کـردن ۳) درخشـش- پروتئیـن سـفیده تخم‌مـرغ- فـام ۴) عیـد هندوهـا در اوایـل فصـل بهـار- دلتنگ- نفس بلند ۵) برودت- عذاب و عقوبـت- طرحـی بـرای قالـی ایرانی ۶) پیـروی- فلانـی- پوسـیده و فرسـوده ۷) شـکل ظاهری- امتحان- شـهری در استان زنجان ۸) دالان زیرزمینی- کنایه از فقیر و بی‌چیز اسـت- عقاب سیاه ۹) پایانی- پیوسـته، پیاپـی- قورباغـه ۱۰) ترسناك- پارکینسون- آش هفت‌دانه ۱۱) ملامت‌کننـده- قاطر- نبـرد رو در رو برای اعاده حیثیت ۱۲) از مطهرات- دانه تنـد خوراکی- درگذشـت ۱۳) گوسـفند مـاده- خـط معـروف اسـلامی، ایرانی- فاصلـه داشـتن ۱۴) کشـوری در قـاره آمریـکای مرکـزی و در مشـرق دریـای کارائیـب ۱۵) لقب امـام محمدتقی(ع)- شـهری در آذربایجان غربـی- درشـت و تنومند.

حل جدول عادی شماره ۵۲۵۰

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	خ	ا	ن	م	ب	ز	ر	ک	■	س	ا	پ	و	ر	ت
۲	ر	و	ا	ن	■	ن	خ	و	د	ی	■	ا	ل	ا	ن
۳	ط	ه	م	ا	س	ب	■	ش	ک	ر	خ	ن	د	ه	■
۴	■	و	■	ا	ت	ا	و	■	ا	ک	ی	د	■	ز	ا
۵	م	ح	و	■	س	ر	ب	ا	ر	■	ر	ا	و	ن	د
۶	■	ا	ر	ض	ا	د	ل	ت	ن	ک	■	ر	ی	■	و
۷	خ	و	■	م	ن	ت	س	ب	■	ک	ی	س	و	■	ک
۸	و	ی	ش	ی	■	ا	ت	و	س	ا	ک	م	■	ا	ل
۹	ش	■	ه	ر	ا	ز	■	م	ا	ر	س	ی	■	خ	ن
۱۰	ت	ک	ل	■	ت	ه	د	ی	د	■	پ	ر	ا	ک	■
۱۱	ی	م	ا	ن	ی	■	ش	ن	ا	ک	ر	■	ق	ر	ن
۱۲	پ	پ	■	ی	ا	ر	و	■	ت	ر	د	س	ت	■	س
۱۳	ا	■	ب	ا	ن	ب	ا	ر	■	ا	ن	ت	ص	ا	ب
۱۴	و	ن	و	س	■	ا	ر	س	ط	و	■	د	ا	ل	ی
۱۵	ه	ی	د	ر	ا	ت	■	ا	ی	ر	ا	ن	د	خ	ت

حل جدول ویژه شماره ۵۲۵۰

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	چ	ی	م	ز	ب	ا	ن	د	■	پ	ی	ش	ر	ف	ت
۲	ا	ر	ت	ش	■	م	ه	ر	ا	س	■	م	ش	ر	ف
۳	س	ا	غ	ت	ه	ا	■	ا	ش	ت	ر	ا	ک	ی	■
۴	و	■	ا	ی	و	ر	ت	■	ا	ش	ن	ی	■	ف	م
۵	س	غ	د	■	ا	ت	ا	ش	ه	■	ک	ل	و	ت	ن
۶	■	ا	ل	ی	ز	■	ر	ب	ا	ن	ی	■	چ	ه	د
۷	خ	ی	■	ک	ا	ی	ه	ا	م	■	ا	ن	م	ی	■
۸	ا	ل	ا	غ	■	م	ز	ا	ح	م	■	ی	ز	د	ی
۹	ک	■	ب	ی	ا	ن	■	ه	ر	ی	س	ه	■	ا	ف
۱۰	ب	چ	ه	■	س	ه	ا	م	ی	■	ت	ن	ز	ل	■
۱۱	ک	ا	ر	د	■	ک	م	ه	ر	ج	و	■	م	ی	ز
۱۲	ر	ق	■	ه	ا	م	ی	■	ه	ر	ا	س	■	ه	ب
۱۳	■	چ	ی	ن	چ	ی	ل	ا	■	ا	ن	ا	ر	ش	ی
۱۴	ش	و	ک	ا	■	س	ی	ب	ر	ی	■	ز	ی	ا	د
۱۵	ک	ر	ی	د	و	ر	■	د	ا	د	ه	و	ر	ز	ی

گردشگری سلامت، سودآورترین شاخه گردشگری

کارشناسان معتقدند این نوع گردشگری در ایران ظرفیت بالای اشتغالزایی و درآمدزایی دارد و باید از آن حمایت کرد

مریم خورشیدی
جام جم

صنعت گردشـگری که به صنعت هزاره سـوم معروف شـده بـا بـه فعلیـت رسـاندن ظرفیت‌هـای بالقـوه ایـن صنعت علاوه بـر ارزآوری فـراوان برای کشـور، اقتصاد را در برابر مشـکلات اقتصادی واکسـینه کـرده و زمینـه را برای جهش اقتصادی فراهم می‌کند؛ بویژه بـا افزایش نرخ ارز، صنعت گردشـگری به حـوزه‌ای اسـتراتژیك و یك مزیـت اقتصادی بـزرگ و صنعتی ارزآور مبـدل شـده کـه می‌توانـد بخـش قابـل توجهی از مشـکلات از جملـه رکود اقتصادی و بیکاری را حل کند. سـهم عمده‌ای از این گردشگری مربوط می‌شود به حـوزه سـلامت و درمـان. هـادی محمـودی، کارشـناس اقتصـادی گردشـگری درخصـوص اهمیـت گردشـگری سـلامت، ظرفیت‌هـا و ضـرورت حمایـت از آن به جام‌جـم می‌گوید: در شـرایط پسـاتحریم جـذب سـرمایه‌گذاری داخلـی و خارجی در حوزه صنعت گردشـگری ضروری اسـت و با توجه به ظرفیت‌های حوزه بهداشت و درمان و نیروی انسـانی متخصص، گردشـگری سـلامت که با انگیزه حفظ، بهبود و بازیابی سلامت جسـمی یا روانی و ذهنی فرد صورت می‌پذیرد، حوزه مزیت‌دار این صنعت در کشورمان محسوب می‌شود.

محمودی معتقـد اسـت ظرفیت‌هـا و توانمندی‌هـای ایـران در زمینه گردشـگری سـلامت بسـیار بالاسـت که بایـد بـه آن پرداخته شـود، امـا آنچـه در اینجـا بایـد به آن اشـاره کرد، گردشـگری پزشـکی اسـت کـه یکـی از درآمدزاتریـن نوع گردشـگری سـلامت اسـت و ایـران بنـا بـر دلایـل مختلـف، اسـتعداد و ظرفیت تبدیـل شـدن به مقصـد پیشـرو در حوزه گردشـگری پزشـکی بویژه در سـطح منطقـه خاورمیانه و حتـی در سـطح جهانـی را دارد. ایـن کارشـناس اقتصاد گردشـگری، پاییـن بودن هزینه‌هـای تمام شـده خدمات پزشـکی، برخـورداری از نیـروی انسـانی متخصص و بیمارسـتان‌های مجهـز بـه تجهیـزات پیشـرفته را از جملـه امتیازاتـی می‌داند که می‌تواند زمینه توسعه گردشگری سلامت را در کشورمان فراهم می‌کند.

درآمدزایی ۳ برابری نسبت به سایر بخش‌های گردشگری

این کارشـناس پولی و بانکی با اشـاره بـه ارزیابی کارشناسـان اقتصـادی این حوزه می‌گویـد: گردشـگری پزشـکی نزدیـك بـه سـه برابـر سـایر شـاخه‌های گردشـگری درآمدزاسـت کـه از ایـن درآمـد تنها یـك سـوم مربوط بـه بخـش درمان و دو سـوم بقیه نصیب سـایر بخش‌ها همچون هتل، حمل و نقل، اسـکان و ... می‌شـود؛ در واقع این نوع گردشـگری منجر به رونـق در بخش‌های مرتبط با آن شـده و بر همه مجموعه این صنعـت تاثیر مثبت می‌گـذارد. وی بر این باور اسـت موقعیت ویژه جغرافیایی ایـران در خاورمیانـه و مجاورت با کشـورهایی که دارای ضعف اساسـی در زمینـه زیرسـاخت و کیفیـت خدمـات پزشـکی هسـتند، به صـورت بالقـوه بازار مناسـبی را جهت گردشـگری پزشـکی برای کشـور ایجاد کـرده، این درحالی اسـت که ایـران دارای توانمندی‌های بالایی در حـوزه درمان ناباروری، درمان سـلول‌های بنیـادی، دیالیـز، جراحی قلـب، جراحی‌هـای زیبایی و چشـم پزشـکی اسـت کـه کشـورمان را بـه عنـوان کشـور پیشـرو در حـوزه توسـعه علـم سـلامت در منطقه معرفی کرده است.

نبود تبلیغات و ضعف در بازاریابی

این کارشـناس اقتصادی درعین حال نبود تبلیغات مناسـب، ضعف در بازاریابی، حضور بی‌ضابطـه دلالان و نبـود برنامه‌ریزی کلان و کامـل بین‌سـازمانی را از جمله چالش‌های این حوزه معرفـی می‌کند که در نتیجه آنها، سـهم اندکـی از درآمدهای ارزی این بازار بالقوه نصیب ایران می‌شود.

به گفته محمودی، گرچه نهادهایی در کشور تلاش می‌کنند با اخذ گواهینامه‌های بین‌المللی، اسـتقرار سیسـتم‌های کیفیت سـلامت و همچنین سـاخت هتل در داخل مجتمـع بیمارسـتانی بـه اسـتانداردهای جهانی این حـوزه نزدیك شـوند و بتوانند سـهم کشـور را در جذب بیمـار بین‌المللی افزایش دهنـد، امـا راه درازی تا رسـیدن به نقطـه مطلوب پیش روی ایـن صنعت اسـت، هرچنـد تشـکیل دفاتر بازاریابی و پالایش سـلامت اولیه در کشـورهای هـدف گردشـگری می‌تواند کمك بزرگی به جذب حداکثری بیماران و رونق گردشگری پزشکی کند.

این کارشـناس اقتصاد گردشـگری در کنار راهکارهای ارائه شده، اعمال اصلاحات لازم را در نظام سلامت مطابق با اسـتانداردهای بین‌المللی باعث جذب حداکثری بیماران بین‌المللی و رونق گردشگری پزشکی در کشـور می‌داند و اظهار امیدواری می‌کند دولت بـا رایزنـی با دسـت‌اندرکاران ایـن حوزه، ضمـن اعطای مشـوق‌های خاص و هدفمند به بخـش خصوصی، زمینـه لازم جهت تاسـیس و راه‌اندازی این نوع دفاتر در خارج از کشور را فراهم کند تا شاهد افزایش درآمد ارزی کشور از حوزه گردشگری سلامت باشیم.

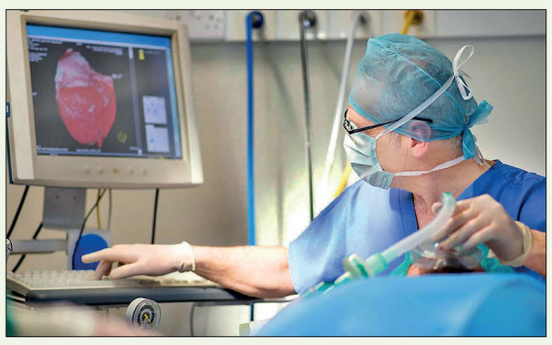

همه زیرشاخه‌های گردشگری سلامت

گردشـگری سـلامت شـامل زیرمجموعه‌هـای متنوعـی از جملـه گردشـگری تندرسـتی، گردشـگری درمانـی و گردشـگری پزشـکی اسـت که هر کدام بسـته به ظرفیت‌های موجود، بستر جذب حجم قابل‌توجهی از گردشـگران را بویـژه از کشـورهای همسـایه دارد. مسـافرت بـه دهکده‌هـای سـلامت و مناطـق دارای چشـمه‌های آب‌گـرم و آب معدنـی بـرای رهایـی از تنش‌هـای زندگـی روزمـره و تجدیدقوا بدون مداخله و نظارت پزشـکی و در مواردی که گردشگر بیمـاری جسـمی مشـخصی نداشـته باشـد، گردشـگری سـلامت خوانـده می‌شـود؛ مسـافرت بـه منظـور اسـتفاده از منابـع درمانـی طبیعـی (آب‌هـای معدنـی، نمـك، لجـن و...) بـرای درمـان بعضـی بیماری‌ها یا گـذران دوران نقاهت تحت نظارت و مداخله پزشـکی را گردشـگری درمانی گویند و مسـافرت به منظور درمـان بیماری‌های جسـمی یا انجام نوعی از عمل‌هـای جراحی تحت نظارت پزشـکی در بیمارسـتان‌ها و مراکز درمانی، گردشگری پزشکی است.